

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus ja Valtiovarainministeriö

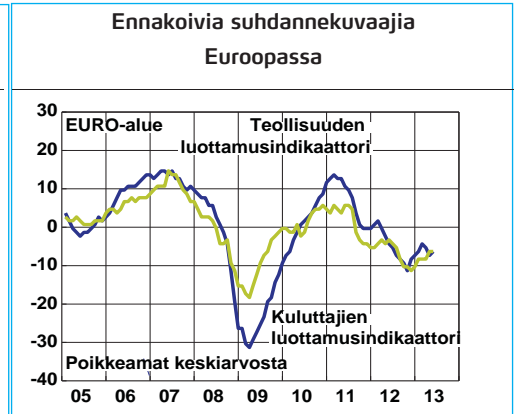
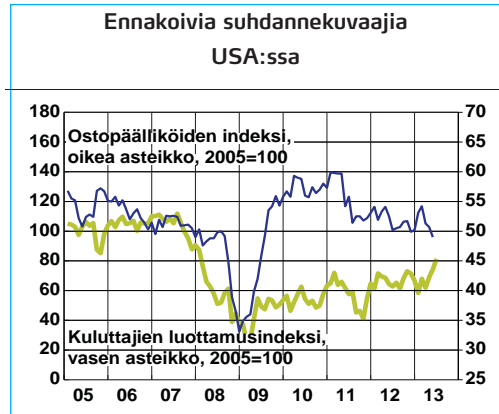

● Euron ja euromaiden tilanteesta käynnistyy aika ajoin huolestunut polemiikki, mutta juuri nyt ei ole akuuttia hätää. Vakauden takuumiehenä on ollut EKP. Elpymisestä ei silti voi puhua, pikemminkin suhdanteet ovat heikentyneet.

● Saksa on muihin euromaihin verrattuna vahva, mutta vauhti on silläkin hiipunut. Euroopan kehitys on nihkeää, parhaimmatkin yltävät vain kohtalaisiin suorituksiin.

● USA:ssa asuntomarkkinoiden ahdinko on laantunut. Asuntojen hinnat kohoavat ja kuluttajien luottamusindikaattori nousee vakaan tuntuisesti. Teollisuutta kuvaavan ostopäälliköiden indeksin kehitys on kuitenkin laskeva.

● Suomessa ensimmäinen vuosipuolisko vaikuttaa heikolta. Teollisuuden kehitys on ollut odotuksia huonompi. Kotimarkkinat ovat sennitelleet kasvussa, mutta nyt, erityisesti kaupassa ja muissa palveluissa, tuotanto hiipuu.

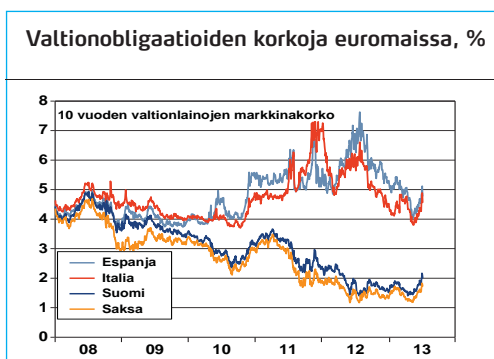
EU-maissa kuluttajien ja yritysten odotukset lieventyivät hiukan, mutta taso on Suomen tapaan alhainen. Saksan kehitys poikkeaa erityisesti palveluiden osalta muista EU-maista edukseen. Iso Saksaan ei yksin kohota yhteisön lukemia edes kohtalaisiksi. Kokonaistuotannossa on sama asetelma: Saksalla menee vähän muita paremmin.

Teollisuudessakin Saksa on tehnyt kaulaa muuhun euroalueeseen. Vanha vuosi tosin loppui huonosti, mutta uusi alkoi nousulla. Teollisuustuotanto kasvaa kokonaistuotantoa paremmin. IFO-indeksin perusteella kasvun pitäisi jatkua kuluvan vuoden aikana.

Euromaiden kiviriippoja ovat erityisesti Italia ja Espanja. Espanjan talous ja asuntomarkkinat ylikuumentivat ennen

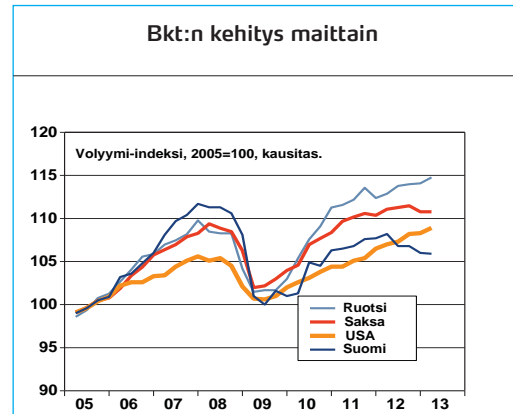
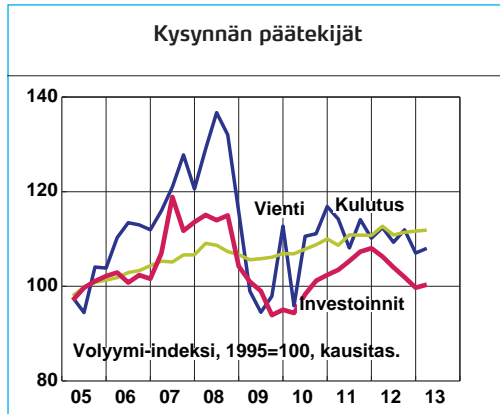
finanssikriisiä ja kuplan puhjettua työttömyys on nyt kohonnut karmivalle 27 prosentin tasolle. Tilanne ei toistaiseksi ole näyttänyt laukeamisen merkkejä, vaikka Espanjan pääministeri arvioi pahimman olevan jo ohi. Protesteja on ollut, mutta 6 miljoonan työttömän maaksi Espanja on pysynyt melko rauhallisena.

Italia on toinen isoista ongelmamaisista. Työttömyysaste on maassa kohonnut parissa vuodessa 12 % tuntumaan ja valtionvelka on lähes 130 % suhteessa bkt:een. Kolmas ongelmainen on Ranska, samantyyppisellä rakenteella kuin Italia. Saksa ja Suomi ovat ns. hyviä euromaita. Ruotsi, euron ulkopuolella, pärjää myös hyvin ongelmamaihin nähden. Varsinkin tuoreimpien teollisuuden tietojen mukaan Suomi jää kuitenkin tässä triossa auttamatta hännänpitäjäksi.

Euroalueen finanssikriisi on pysynyt aisoissa, mutta korot ovat yleisesti olleet nousussa. Markkinoilla ei ole erityisiä pelkoja esim. Espanjan tai Italian velkojen takaisinmaksusta, mutta koroilla voi muuten olla nousupaineita. Tämä näkyy myös valtionlainamarkkinoilla.

EU on asettamassa tulleja kiinalaisille aurinkopaneelille, mikä hiertää yhteisön ja Kiinan välejä. Kiina harkitsee vastatoimia.

Suomen vientimenestys on ollut paljon heikompaa kuin kilpailijamaila, ja markkinaosuudet ovat pienentyneet. Tarkasteltaessa rakennekorjattuja markkinaosuuksia tilanne on vähemmän paha. Se tarkoittaa sitä, että meille tärkeiden metsä- ja elektroniikkateollisuuden vientimarkkinat ovat vetäneet huonosti ja Suomi on tätä kautta jäänyt jälkeen viennin yleisestä kasvusta.

Teollisuustuotannossa oli huhtikuussa erityisen heikot lukemat koneoliolisuudessa, mikä pudotti koko tuotannon tasoa tuntuvasti. Jälleen lienee kysymys osin kausitasoitusten ja estimointien ongelmista, koska pääsiäinen ajoittui vuosina 2012 ja 2013 eri kuukausille. Aidot kuukausittaiset muutokset eivät ole lähes 20 % suuruisia. Teollisuuden kehitys on silti joka tapauksessa ollut heikko.

Suomen taloutta piti aiemmin pysytyssä kulutuskysyntä. Nyt yksityinen kulutus ei ole juuri kasvanut vuoden lopusta ja kokonaistuotanto on vähentynyt kausitasoitettuna viime vuoden alusta lähtien.

Kasvuennusteita on heikennetty selvästi. Valtiovarainministeriön ja Suo-

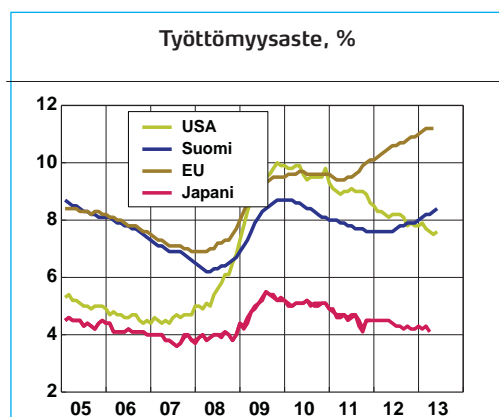
men Pankin ennusteissa elpyminen alkaa vasta vuonna 2014. Kokonaistuotanto vähenisi tänä vuonna VM:n ennusteen mukaan 0,4 % ja Suomen Pankin mukaan 0,8 %. Vuoden 2014 ennusteet näillä laitoksilla olisivat vastaavasti 1,2 % ja 0,7 %.

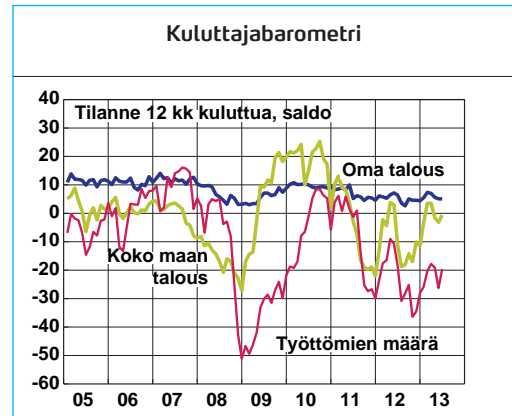
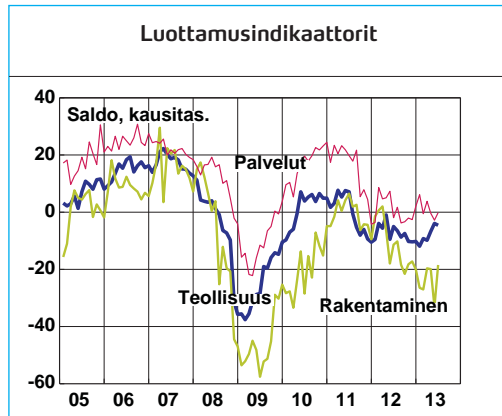
Rakentaminen on yleensä vauhdittunut keväällä ja suhdannekyselyiden tulokset ovat nytkin pienellä viiveellä lieventymässä. Julkisia infrastruktuurihankkeita tiestöön ja tietoliikenteeseen on jonkin verran. Yksittäisiä investointeja on myös palveluissa, mutta keskimäärin investoinnit ovat vähentyneet viime vuoden alusta lähtien. Kasvukeskuksissa rakentaminen on jatkunut vilkkaana, mutta tavoitteista on jääty Helsingissäkin.

Asuntoja ennustetaan kuluvana vuonna rakennettavan 26 000-27 000 kpl.

Työttömyys lisääntyy nyt nopeasti, mutta kesällä siihen vaikuttaa opiskelijoiden tulo työmarkkinoille. Suomen työttömyys on kasvanut samaa vauhtia Ruotsin kanssa. Vuonna 2008 lähes 6 % ollut kausitasoitettu työttömyysaste oli toukokuussa 8,5 %. Ilman tasoitusta se oli 10,8 %.

Teollisuudesta on viennin romahduksen vuoksi hävinnyt suhteellisesti eniten työpaikkoja. Kokonaistyöllisyys on pysynyt vakaampana. Muualla taloudessa työttömyys jakautuu melko tasaisesti rakentamisen sekä yksityisten ja julkisten palveluiden kesken.

EK:n kesäkuun luottamusindikaattori pysyi teollisuudessa toukokuun tasolla. Tilauskanta pysyi myös ennallaan heikolla tasollaan. Rakentamisen luottamusindikaattorin saldo luku lieveni -33 tasolta lukuun -18. Tuohon voivat vaikuttaa myös kausitekijät.

Palvelualoilla luottamus on pysynyt kohtalaisena, mutta suhdanteet heikenevät. Erityisen nopeasti luottamus on heikentynyt vähittäiskaupassa. Palveluissa suhdanteet elävät eri sykliä kuin teollisuudessa.

Teollisuudessa ei nyt näytä olevan selvää suhdannesykliä, vaan odotukset sahailevat epävarmasti. Palvelut näyttävät sen sijaan melko selvästi kääntyvän sykliseen laskuun.

EK:n investointitiedustelussa sekä yritysten kiinteät investoinnit että T&K-menot vähenivät. Kiinteillä investoinneilla on ollut laskeva trendi jo 1990-luvun alusta. T&K-menot ovat sen sijaan kasvaneet, mutta finanssikriisin jälkeen nekin ovat pienentyneet nopeasti.

Kuluttajien luottamus palautui talven aikana, mutta heikkeni jälleen toukokuussa. Vaihtelua on nimenomaan maan kehitykseen liittyvissä

odotuksissa, mutta myös oman talouden arvioinnit ovat olleet alhaisella tasolla pidemmän aikaa.

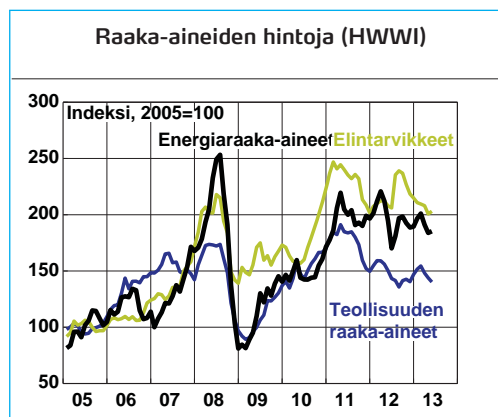
Inflaatio on pysynyt alhaisena, toukokuussa hinnat nousivat 1,6 % edellisvuodesta. Hintojen vuosimuutosta hillitsivät eniten korkojen aleneminen, matkaviestintäpalvelujen ja viihde-elektroniikan halpeneminen. Toukokuun inflaatiota kohotti elintarvikkeiden kallistuminen, mikä kehitys on jatkunut jo kolmatta vuotta.

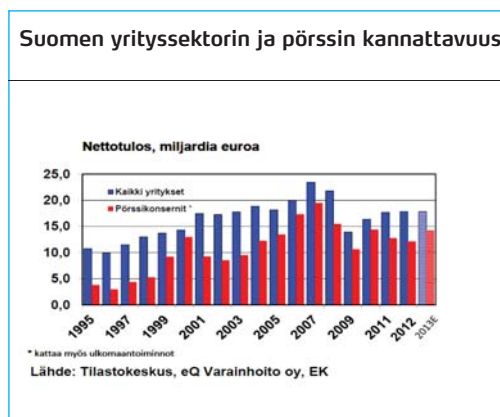
Euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio oli toukokuussa Suomessa 2,5 %, mutta kiintein veroin tarkasteltuna vain 1,8 %. Verojen vaikutus oli siten 0,8 prosenttiyksikköä. Alkoholi-

lin, tupakan, virvoitusjuomien ja sähkön veroja tullaan korottamaan kehysriihen päätösten mukaisesti vuoden 2014 alusta.

Energian hinta kääntyi kevään aikana selvään laskuun ja tämä näkyy nyt myös bensiiniin vähittäismyyntihinnassa. Teollisuuden muiden raaka-aineiden sekä elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat ovat myös jonkin verran alentuneet.

AIECE, Eurooppalaisten ennustelaitosten liitto, arvioi USA:n liuskekaasun tuotannon lisäävän energian tarjontaa, mutta tämän sinänsä suuren strategisen muutoksen päätellään aluksi vaikuttavan vain vähän Eurooppaan.

Yrityssektorin kannattavuus on kehittänyt samaan tapaan kuin talouden muut indikaattorit. Kannattavuuden pudottua jyrkästi se alkoi parantua jo vuoden 2009 alussa. Tointumisen jäi kuitenkin puolitiehen, kriisiä edeltävä taso on kaukana. Liikevoitto olisi ennakkotietojen perusteella hiukan kohentunut vuoden lopulla, mutta verojen jälkeinen nettotulos on pysynyt ennallaan.

Finanssikriisiä edeltänyt hyvä kannattavuustaso on ollut tärkeä puskuri viime vuosien ahdingossa. Yrityksien tilanne on heikentynyt tuntuvasti, mutta kestävyytensä ansiosta ne eivät ole irtisanoneet työntekijöitä samassa suhteessa.

Ilmoitukset lomautuksista ja irtisanomisista antavat helposti väärän kuvan todellisuudesta. Julkisuudessa on paljon uutisia uhanalaisista työpaikoista, mutta pieninä puroina syntyvistä uusista työpaikoista on vähemmän juttua, säilyneistä paikoista puhumattakaan. Suomen julkisen talouden alijäämät tai velka ovat kansainväli-

sessä vertailussa vielä kohtuullisia. Lähinnä väestörakenteesta johtuva kestävyysvajae on meillä kuitenkin suuri. Yrityksiltä saadut tuloverot ovat vähentyneet erityisen jyrkästi. Yrityssektori on kyennyt säilyttämään valtaosan henkilöstöstään toistaiseksi, mikä on tältä osin pitänyt

kriisin vaikutuksia kurissa.

Hallituksen 4.4 julkistetussa esityksessä pörssiyritysten osingonsaajien osinkoverotus kiristyy. Jos otetaan huomioon yhteisöveron lasku, kokonaisverotus osingonjaossa pysyy jotakuinkin ennallaan.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkol. 2011-2012, Tilastokeskus / Ennusteet, VM: Suhdannekatsaus 1/2013, kesäkuu

	Vuosimuutos, %			
	2012*	2013*	2014**	2015**
Bkt, volyymi.....	-0,2	-0,4	1,2	1,9
Teollisuus, volyymi (tuotos).....	-1,7	-4,5	2,0	3,2
Vienti, volyymi.....	-1,3	0,0	3,7	4,2
Tuonti, volyymi.....	-3,7	-0,1	3,1	3,6
Yksityinen kulutus, volyymi.....	1,6	0,3	0,8	1,4
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-3,4	-4,5	-0,2	3,6
Kuluttajahinnat.....	2,8	1,7	2,1	2,0
Ansiotasoindeksi.....	3,2	2,1	2,1	2,1
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	7,7	8,3	8,1	7,8
Työllisyysaste, %	69,0	68,8	69,1	69,6
Vaihtotase, Mrd €.....	-3,0	-2,5	-2,0	-1,7
EMU-ylijäämä, % BKT:sta.....	-2,3	-2,5	-2,1	-1,6

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi